

Оперативне угруповання військ “Дніпро”

OPSEC
OPERATIONS SECURITY

Тема : *Основи, методи і способи безпеки застосування військ (сил).*

Начальник групи безпеки операцій центру планування застосування військ оперативного угруповання військ “Дніпро”

**Бойовий
статут
механізованих
і танкових
військ
Сухопутних
військ ЗС
України
(частина 1).**

**ДОКТРИНА
“БЕЗПЕКА
ЗАСТОСУВАННЯ
ВІЙСЬК (СИЛ)”**

**Настанова з
оперативної
роботи штабів,
частина II
(військова
частина).**

1. **“Основи, методи і способи забезпечення безпеки застосування військ”.**
2. **“Функції та завдання посадових осіб управління бригади з питань забезпечення безпеки застосування військ”.**
3. **“Планування заходів забезпечення безпеки застосування військ”**

Основи безпеки застосування військ (сил)

Безпека застосування військ (сил) являє собою комплекс взаємопов'язаних між собою заходів та дій, які організуються і здійснюються з метою забезпечення раптовості дій угруповань військ (сил), підвищення живучості та боєдатності військ (сил)

Мирний час – приховування діяльності своїх військ і військових об'єктів. Воно досягається проведенням комплексу організаційних і військово-технічних заходів, спрямованих на запобігання (виключення) витоку інформації про їх діяльність, усунення (послаблення) демаскуючих ознак дій військ, створенням умов, за яких використання сил і засобів розвідки противника буде неможливо або неефективно

Воєнний час (особливий період) правдивість хибних намірів (планів) командування та діяльності військ (сил). Воно досягається показом їх розміщення та характеру дій (функціонування) на хибних (другорядних) напрямках (районах, обладнанням і утриманням хибних об'єктів, доведенням до противника хибних (викривлених) відомостей

Основні методи забезпечення безпеки застосування :

“стимулювання” – підтримка упевненості противника у тому, що їм буде прийнято найбільш вірне рішення для досягнення визначеної мети, з одночасним відволіканням його уваги від альтернативного рішення

“приманки” – надання противнику “ідеальної” можливості використати його переваги, яка насправді є пасткою для нього

“повторювального процесу” – послаблення пильності противника та виклик у нього хибного почуття безпеки.

“подвійного блефу” – розкриття правдивого замислу дій противнику, який очікує омани, з розрахунком на те, що він не повірить у дійсність намірів. Зазначений метод є найбільш ризикованим, а ймовірність успіху складає лише п'ятдесят відсотків.

“ненавмисної помилки” – противника примушують повірити у те, що йому вдалося отримати цінну інформацію випадково, внаслідок помилки, недбалості або низької організації скритності з боку протилежної сторони.

“заміщення” – підтримування віри противника в те, що об'єкт (угруповання, тощо) є хибним та має місце прихована заміна його на дійсний, або навпаки, прихована заміна дійсного об'єкта на хибний. Зазначений метод найбільш ефективний на тактичному рівні.

Основні складові безпеки застосування військ (сил)

Способи ведення протівника в оману

Способи приховування діяльності військ (сил) і об'єктів

ДЕМОНСТРАТИВНІ ДІЇ

МАСКУВАННЯ ВІЙСЬК (СИЛ) ТА ОБ'ЄКТІВ

ДЕЗІНФОРМАЦІЯ

ПРОТИДІЯ ТЕХНІЧНИМ РОЗВІДКАМ ПРОТИВНИКА

ІМІТАЦІЯ

ЛЕГЕНДУВАННЯ

ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ (у тому числі кібернетична безпека і інформаційно-телекомунікаційних системах)

Функції та завдання управління бригади з питань забезпечення безпеки застосування військ.

Загальне керівництво та планування заході безпеки застосування

Загальне керівництво
організацією і проведенням заходів безпеки застосування здійснює Генеральний штаб через органи військового управління оперативного рівня

Безпосереднє управління
плануванням, організацією і контролем виконання заходів безпеки застосування здійснює начальник штабу через оперативний підрозділ

Планування заходів безпеки застосування військ (сил) і контроль за їх виконанням (проведенням) покладається на начальника оперативного підрозділу.

Завдання, які покладаються на управління бригади :

- Збір, аналіз і узагальнення даних про** можливості розвідки противника, його поінформованість про війська та об'єкти, виявлення каналів витоку інформації та вжиття заходів з їх закриття;
- Оцінка можливостей противника** щодо досягнення прихованості діяльності його військ (сил) та введення наших військ в оману;
- Аналіз можливостей своїх військ** щодо забезпечення їх прихованої діяльності і введення противника в оману;
- Аналіз маскувальних властивостей** місцевості і можливих умов обмеженої видимості в районах майбутніх дій;
- Підготовка пропозицій командирів** щодо забезпечення безпеки застосування військ (сил);
- Планування та керівництво** практичним здійсненням розроблених заходів з забезпечення безпеки застосування;
- Координація діяльності** штабу та начальників родів військ і служб під час планування і проведення заходів забезпечення безпеки застосування;
- Аналіз можливої реакції** противника на заходи забезпечення безпеки застосування;
- Виявлення сил і засобів розвідки противника** та вироблення пропозицій щодо їх знищення (подавлення) в інтересах виконання заходів забезпечення безпеки застосування;
- Організація оповіщення військ** про дії сил і засобів розвідки противника;
- Контроль** за проведенням у підрозділах заходів забезпечення безпеки застосування, визначення їх ефективності та проведення заходів щодо усунення недоліків, узагальнення та поширення досвіду роботи з організації цих заходів.

- участь в аналізі можливостей противника** щодо проведення заходів забезпечення прихованої діяльності своїх військ та введення наших військ в оману;
- підготовка пропозицій забезпечення безпеки застосування** під час підготовки та проведення бойових дій, організація виявлення, облік та аналіз демаскуючих ознак діяльності військ і об'єктів;
- розробка планів та інших документів** забезпечення безпеки застосування, доведення їх до військ;
- координація діяльності та організація взаємодії** між штабами і підрозділами, під час планування та проведення заходів забезпечення безпеки застосування;
- розробка легенд прикриття режимних об'єктів і контроль** за їх дотриманням;
- легендування дій військ** під час скритного приведення їх у вищі ступені бойової готовності, організації і несення бойового чергування (бойової служби) та проведення заходів бойової підготовки;
- організація проведення маскувального радіообміну**;
- організація контролю** за підготовкою та проведенням заходів забезпечення безпеки застосування, оцінка їх ефективності;
- узагальнення та доведення до підрозділів позитивного досвіду** організації й проведення заходів забезпечення безпеки застосування;
- підготовка звітів і доповідей** про виконання заходів забезпечення безпеки застосування, пропозицій щодо їх подальшого удосконалення і подання їх до вищого штабу.

*Планування заходів забезпечення безпеки
застосування військ.*

Порядок організації планування заході безпеки застосування військ

на стратегічному рівні проводяться заходи забезпечення безпеки застосування військ (сил) стосовно часу, місця, сил і засобів, що залучаються, а також щодо замислу застосування Збройних Сил

на оперативному рівні проводяться заходи з метою дезорієнтації противника відносно підготовки та ведення операцій (бойових дій) військ (сил)

на тактичному рівні проводяться заходи щодо безпосередньої підготовки та ведення бойових дій військовими частинами (підрозділами)

Порядок планування заходів безпеки застосування

Під час оформлення замислу бойових дій визначається:

- порядок проведення заходів забезпечення безпеки застосування військ

Після затвердження замислу бойових дій

- начальник штабу ставить завдання на відпрацювання плану забезпечення безпеки застосування. При цьому, вказівки на планування заходів забезпечення безпеки застосування доводяться тільки до безпосередніх виконавців.

Під час формулювання рішення визначаються:

- завдання підрозділам, які залучаються для проведення заходів забезпечення безпеки застосування. При цьому, для визначених підрозділів воно вважається бойовим завданням і доводиться бойовими розпорядженнями;
- питання щодо створення хибних пунктів управління, вузлів зв'язку та імітації їх життєдіяльності, приховання діяльності справжніх пунктів управління та розроблення заходів забезпечення безпеки застосування відносно системи управління;
- питання взаємодії у ході здійснення відповідними підрозділами заходів забезпечення безпеки застосування для їх узгодження і координації з реальними діями військ;
- завдання із всебічного забезпечення заходів забезпечення безпеки застосування.

- ✓ визначення, відповідно замислу бойових дій та замислу забезпечення безпеки застосування військ, об'єктів та дії військ, які необхідно зімітувати, районів та термінів імітації;
- ✓ визначення, спільно із структурними підрозділами ОДТ, РЕБ та РХБз, об'єктів та дії військ, які необхідно приховати радіоперешкодами та димами;
- ✓ визначення, спільно із структурним підрозділом зв'язку та інформаційних систем, радіомереж та радіонапрямків, які необхідно створити (використати) в інтересах виконання заходів технічної дезінформації, а також визначення характеру інформації котра буде передаватися у них;
- ✓ організація демонстративних перевезень військ, вантажів і макетів техніки залізничним та іншими видами транспорту, підготовки хибних районів завантаження (розвантаження) військ;
- ✓ аналізу складу сил і засобів, які залучаються для введення противника в оману, у тому числі призначення начальників хибних районів;
- ✓ розроблення плану забезпечення безпеки застосування військ;
- ✓ розроблення легенд прикриття дії військ і контроль за їх дотриманням;
- ✓ організації доведення завдань до військ та координації роботи структурних підрозділів управління щодо планування заходів забезпечення безпеки застосування;
- ✓ надання на затвердження плану забезпечення безпеки застосування та організації контролю підготовки військ до виконання визначених завдань.

- визначення демаскуючих ознак мобілізаційних заходів та можливості розвідки противника щодо їх викриття;
- визначення демаскувальних ознак мобілізаційних заходів, які необхідно відтворити у хибних районах (об'єктах);
- визначення мобілізаційних заходів (об'єктів), які необхідно приховати радіоперешкодами, сил і засобів для їх виконання;
- розроблення пропозицій щодо забезпечення безпеки мобілізаційного розгортання військ;
- розроблення легенд прикриття мобілізаційних заходів і підтримці їх правдоподібності;
- контролю підготовки та проведення заходів забезпечення безпеки застосування виділеними силами та засобами.

- ✓ визначення радіомереж та радіонапрямків, які необхідно створити (використати) в інтересах виконання заходів забезпечення безпеки застосування;
- ✓ визначення складу сил і засобів зв'язку для забезпечення роботи зв'язку на хибних об'єктах, організації хибних радіомереж та радіо напрямків;
- ✓ управління силами і засобами, які залучаються для виконання завдань забезпечення безпеки застосування, ведення радіоконтролю та забезпечення їх необхідними радіоданими;
- ✓ участь у розроблені легенд прикриття дії військ і контроль за їх дотриманням;
- ✓ контролю підготовки підрозділів зв'язку до виконання завдань забезпечення безпеки застосування.

- ✓ визначення, з врахуванням можливостей технічних видів розвідки противника, каналів витоку відомостей, що становлять державну таємницю (інформацію з обмеженим доступом) і підготовки пропозицій щодо їх закриття;
- ✓ приймає участь у розробленні плану забезпечення безпеки застосування військ;
- ✓ визначення порядку зміни ключових документів, шифрів для здійснення шифрованого і кодованого зв'язку та забезпечення ними штабів військових частин;
- ✓ приймає участь у розробленні легенд прикриття об'єктів протидії та здійснює контролю за їх дотриманням;
- ✓ проведення розрахунків сил і засобів шифрованого і кодованого зв'язку для виконання заходів забезпечення безпеки застосування;
- ✓ організація виконання заходів з охорони державного таємниці, протидії технічним розвідкам, технічного та криптографічного захисту інформації;
- ✓ контролю стану охорони державної таємниці, технічного захисту інформації та протидії технічним засобам розвідки противника.

- ✓ визначення, з врахуванням можливостей системи управління та інформаційних мереж противника, джерел добування необхідної інформації;
- ✓ визначення можливостей сил і засобів інформаційної боротьби щодо забезпечення безпеки застосування;
- ✓ надання пропозицій за напрямками діяльності до плану забезпечення безпеки застосування військ;
- ✓ підготовки та доведення до противника матеріалів, що дезінформують;
- ✓ участі у підготовці легенд дій військ під час приведення їх у вищі ступені бойової готовності, організації і несенні бойового чергування (бойової служби) та проведенні заходів підготовки бойових дій;
- ✓ контролю виконання заходів забезпечення безпеки застосування, підготовки звітів і доповідей про їх виконання та дії противника на відповідні заходи.

- ✓ організації збору, вивчення та аналізу даних про сили і засоби розвідки противника, оцінки їх можливостей;
- ✓ аналізу можливостей противника щодо проведення заходів із забезпечення прихованості своєї діяльності і введення наших військ в оману;
- ✓ проведення аналізу даних про поінформованість противника щодо наших військ;
- ✓ визначення можливостей сил і засобів розвідки для виконання заходів щодо забезпечення безпеки застосування;
- ✓ надання пропозицій за напрямками діяльності до плану забезпечення безпеки застосування військ;
- ✓ організації і проведення заходів відповідно до плану забезпечення безпеки застосування військ;
- ✓ проведення моніторингу дій противника у відповідь на наші заходи забезпечення безпеки застосування;
- ✓ участі в оцінюванні ефективності заходів щодо забезпечення безпеки застосування;
- ✓ організації контролю за виконанням заходів забезпечення безпеки застосування у підпорядкованих підрозділах.

- ✓ вивчення й аналізу можливості розвідки противника з виявлення позиційних районів ракетних військ та вогневих позицій артилерії;
- ✓ визначення можливостей сил і засобів підрозділів артилерії щодо виконання заходів забезпечення безпеки застосування;
- ✓ участі у визначенні об'єктів розвідки противника, що підлягають ураженню артилерією, в інтересах забезпечення безпеки застосування;
- ✓ організації обладнання й утримання несправжніх вогневих позицій артилерії;
- ✓ організації заходів відповідно до плану забезпечення безпеки застосування військ;
- ✓ участі у підготовці легенд прикриття об'єктів артилерії;
- ✓ організації контролю за виконанням заходів забезпечення безпеки застосування у підрозділах артилерії.

- ✓ вивчення й аналізу можливостей розвідки противника щодо виявлення системи ППО;
- ✓ визначення можливостей сил і засобів ППО щодо виконання заходів забезпечення безпеки застосування;
- ✓ аналізу демаскуючих ознак спеціальних засобів ППО, визначення способів їх усунення (послаблення);
- ✓ участі у підготовці пропозицій щодо радіоелектронного подавлення і вогневого ураження елементів розвідувальних систем (органів) противника підрозділами ППО;
- ✓ створення хибних позицій підрозділів ППО, підтримці їх життєдіяльності;
- ✓ участі у розробленні плану забезпечення безпеки застосування військ;
- ✓ організації підготовки й управління військами, які виділяються для проведення заходів забезпечення безпеки застосування;
- ✓ участі у підготовці легенд прикриття об'єктів ППО;
- ✓ контролю підготовки та проведення заходів відповідно до плану забезпечення безпеки застосування військ.

- ✓ визначення сил і засобів інженерних підрозділів для обладнання хибних об'єктів та імітації їх життєдіяльності, імітації дій військ у хибних районах;
- ✓ участі у рекогносцировці та обладнанні хибних районів;
- ✓ контролю виконання інженерними підрозділами завдань забезпечення безпеки застосування.

- участі у визначенні об'єктів та дії військ, які необхідно приховати димами та хімічними аерозолями;
- визначення сил і засобів підрозділів РХБЗ для імітації прикриття димами визначених хибних об'єктів (дій військ), імітації дій військ з використанням димів та хімічних аерозолів;
- участі у рекогносцировці хибних районів, які прикриваються димами та хімічними аерозолями;
- контролю виконання підрозділами РХБЗ завдань забезпечення безпеки застосування.

- ✓ проведення аналізу чинників суспільно-політичної та бойової обстановки, які можуть бути використані противником для дезінформації наших військ;
- ✓ планування та проведення заходів, спрямованих на підвищення пильності особового складу щодо захисту державної таємниці, додержання режиму та дисципліни маскування;
- ✓ підготовка та доведення до противника через засоби масової інформації матеріалів, що дезінформують;
- ✓ визначення сил і засобів для звукової імітації ОВТ в інтересах забезпечення безпеки застосування;
- ✓ контролю підготовки та виконання підпорядкованими підрозділами заходів забезпечення безпеки застосування.

- ✓ визначення сил і засобів для обладнання, охорони та імітації життєдіяльності визначених хибних об'єктів (імітації дій військ);
- ✓ розроблення легенд прикриття об'єктів логістики;
- ✓ логістичного забезпечення заходів забезпечення безпеки застосування;
- ✓ контролю підготовки та виконання підрозділами логістики заходів забезпечення безпеки застосування.

- ✓ розроблення плану (схеми) хибного району (об'єкту) та графіку імітації дій військ;
- ✓ проведення, спільно з начальниками служби РХБЗ та інженерної служби, рекогносцировки хибного району (об'єкту);
- ✓ визначення об'єму та порядку виконання робіт по обладнанню і імітації життєдіяльності хибного району (об'єкту, дій військ);
- ✓ контролю підготовки та виконання заходів забезпечення безпеки застосування підпорядкованими підрозділами.

Під час проведення контролю перевіряються:

знання посадовими особами вимог керівних документів, сил і засобів розвідки противника та їх можливостей;

повнота і якість виконання запланованих заходів, їх відповідність плану забезпечення безпеки застосування;

облік і аналіз відомостей щодо поінформованості противника про стан, оперативне призначення, бойовий та чисельний склад, боєдатність, забезпеченість військ;

правильність аналізу даних і висновків про реакцію противника на проведення заходів забезпечення безпеки застосування;

організація оповіщення штабів, військ і об'єктів про появу (проліт) носіїв технічних засобів розвідки противника та введення обмежень у період їхніх дій;

наявність, стан і умови збереження (розміщення) засобів маскування та імітації;

організація і результати роботи з виявлення демаскуючих ознак у діяльності військ, об'єктів і впровадження нових способів і засобів для їх послаблення;

усунення недоліків, виявлених у ході перевірок.

OPSEC

OPERATIONS SECURITY

Дякую за увагу.